

БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН
АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Булган аймгийн Цагдаагийн газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: БУА-2023/171/НА-СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn</p> <p>Булган аймаг 2023 он</p>	<p>Дарга, тэргүүлэх аудитор: Б.Эрдэнэ Утас: 70342580 Цахим хаяг: Erdeneb@audit.gov.mn</p> <p>Аудитын менежер: Ж.Энхцоодол Утас: 70342716 Цахим хаяг: Enkhtsoodolj@audit.gov.mn</p> <p>Аудитор: Б.Энхтөр Утас: 70342495 Цахим хаяг: enkhturb@audit.gov.mn</p>
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт
 2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл
 3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....
 - 3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа.....
 - 3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин
 - 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал
 - 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт
 4. Аудитын тайлан
 - 4.1 Ерөнхий зүйл
 - 4.2 Материаллаг байдал
 - 4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт.....
 - 4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал
 - 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт
 - 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал
5. Аудитын илрүүлэлт
 6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл.....

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БУЛГАН АЙМГИЙН ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Анхлагчдын өргөн чөлөө 1-120,
Жаргалант баг, Булган сум, Булган аймаг, 63082
Утас/Факс:7034-2580
E-mail:bulgan@audit.gov.mn

2023.08.24 № 234
танай _____ ны № _____ т

БУЛГАН АЙМГИЙН ЦАГДААГИЙН
ГАЗРЫН ДАРГА Л.ГАНБААТАР
ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Булган аймгийн Цагдаагийн газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын дэлгэрэнгүй, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад аудит хийлээ.

Булган аймгийн Цагдаагийн газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэн. Тухайн байгууллагын хувьд тус хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.5.3 болон 8 дугаар зүйлийн 8.1, 8.1 дахь зүйлүүдэд зааснаар тээврийн хэрэгсэл, дүрэмт хувцасны талаарх хязгаарлалтад хамрагдаагүй.

Аудитын гол асуудлууд

Бидний мэргэжлийн шийдлийн дагуу аудитын гол асуудлууд гэж тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн их нөлөөтэй асуудлуудыг үздэг. Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитынхаа хүрээнд эдгээр асуудлуудыг нэгтгэсэн байдлаар авч үзсэн ба дүгнэлтээ гаргахдаа эдгээр асуудлуудад тус бүрчлэн дүгнэлт гаргаагүй болно.

Булган аймгийн Цагдаагийн газар нь Улсын төсвөөс 2,847.3 сая төгрөг, өөрийн үйл ажиллагааны орлогоос 7.9 сая төгрөгийг бүрдүүлсэн байна.

006020242

Бусад мэдээлэл

Батлагдсан төсвийн хүрээнд байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөгөөр 2022 онд 5 зорилтын хүрээнд 45 ажил төлөвлөж гүйцэтгэлийн биелэлт 82.5 хувьтай дүгнэгджээ.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй ба үүнд ямар нэг төрлийн баталгаажуулах дүгнэлт гаргаагүй болно.

Удирдлага болон Засаглах эрх бүхий этгээдүүдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

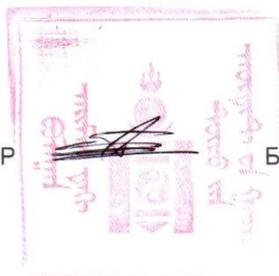
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.ЭРДЭНЭ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

СТ-1А

САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	244,342,211.29	298,941,286.04
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	00.00	17,791,827.35
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	00.00	17,791,827.35
3121	Төгрөг	00.00	17,791,827.35
31211	Төрийн сангийн харилцах	00.00	17,791,827.35
33	АВЛАГА	00.00	351,436.04
335	Бусад авлага	00.00	351,436.04
3351	Байгууллагаас авах авлага	00.00	151,436.04
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	00.00	200,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	244,342,211.29	280,798,022.65
351	Түүхий эд материал	105,339,419.75	100,891,683.75
35110	Тусгай зориулалттай материал	96,274,099.75	99,216,153.75
35130	Эм боох материал	9,065,320.00	1,675,530.00
354	Хангамжийн материал	114,145,180.54	153,407,433.90
35410	Бичиг хэргийн материал	14,923,325.00	25,716,852.00
35420	Аж ахуйн материал	4,018,800.00	5,080,600.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	18,351,600.00	14,901,280.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	6,064,187.00	7,680,669.36
35450	Барилгын засварын материал	2,861,705.00	5,666,105.00
35460	Хүнсний материал	13,500.00	391,200.00
35470	Бусад хангамжийн материал	67,912,063.54	93,970,727.54
35600	Мал амьтад	24,857,611.00	26,498,905.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,457,582,868.72	2,223,731,343.70
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,457,582,868.72	2,223,731,343.70
392	Биет хөрөнгө	2,289,292,412.02	2,056,153,386.96
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,825,139,492.44	1,823,862,664.47
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-113,177,225.11	-159,091,076.39
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	417,805,609.56	385,168,809.44
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-199,763,859.39	-195,670,567.18
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	545,867,712.70	571,983,543.70
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-288,125,178.68	-461,583,608.60
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	61,258,452.78	62,303,452.78
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-23,809,101.30	-31,874,434.42
39211	Батлан хамгаалах, цэргийн зориулалттай тоног төхөөрөмж	49,320,200.00	49,320,200.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	21,619,905.00	21,619,905.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-6,843,595.98	-9,885,501.84
393	Биет бус хөрөнгө	168,290,456.70	167,577,956.74
39301	Програм хангамж	850,000.00	850,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-114,583.30	-827,083.26
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	167,555,040.00	167,555,040.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	2,701,925,080.01	2,522,672,629.74
413	Өглөг	00.00	319,000.00
4136	Бусад өглөг	00.00	319,000.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	00.00	319,000.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,701,925,080.01	2,522,353,629.74
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,701,925,080.01	2,522,353,629.74
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,156,338,957.28	1,156,338,957.28
51101	Өмч: - төрийн	1,156,338,957.28	1,156,338,957.28

512	Хуримтлагдсан үр дүн	946,118,652.12	767,155,465.33
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	946,118,652.12	946,726,915.60
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	-179,571,450.27
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	599,467,470.61	598,859,207.13
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	2,701,925,080.01	2,522,672,629.74

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

СТ-2А

САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,829,468,516.70	2,884,691,853.88
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	210,032,366.70	62,374,079.88
120	Нийтлэг татварын бус орлого	210,032,366.70	62,374,079.88
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	54,131,471.00	28,931,717.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	18,868,000.00	13,694,399.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	9,022,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	35,263,471.00	6,215,318.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,619,436,150.00	2,822,317,774.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	2,553,224,900.00	2,670,645,400.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	2,553,224,900.00	2,670,645,400.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	66,211,250.00	151,672,374.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3,500,000.00	13,033,700.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	00.00	68,183,274.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	62,711,250.00	70,455,400.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,905,502,133.46	3,061,259,898.37
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,905,502,133.46	3,061,259,898.37
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,895,944,432.46	3,048,756,035.37
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,170,001,384.00	2,222,121,265.57
210101	Үндсэн цалин	2,170,001,384.00	2,183,021,793.00
210104	Урамшуулал	00.00	39,099,472.57
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	47,675,116.00	47,710,927.04
210201	Тэтгэврийн даатгал	3,770,227.00	2,897,340.89
210202	Тэтгэмжийн даатгал	370,209.00	329,149.34
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	330,916.00	207,683.46
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	66,575.00	55,875.64
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	43,137,189.00	44,220,877.71
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	123,396,200.00	145,026,725.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	12,347,100.00	9,762,225.00
210302	Түлш, халаалт	100,524,200.00	127,918,800.00
210303	Цэвэр, бохир ус	10,524,900.00	7,345,700.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	188,575,883.40	208,418,258.64
210401	Бичиг хэрэг	13,335,549.00	14,075,870.00
210402	Тээвэр, шатахуун	128,922,750.00	143,263,766.64
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	7,657,320.00	8,109,414.00

210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	356,100.00	375,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,469,600.00	3,758,100.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	33,731,504.40	38,836,108.00
2105	Нормативт зардал	13,419,600.00	6,208,023.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	00.00	53,923.00
210502	Хоол, хүнс	13,419,600.00	6,154,100.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	37,488,298.00	30,756,232.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	00.00	1,818,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	5,554,838.00	1,467,350.00
210604	Урсгал засвар	31,933,460.00	27,470,882.00
2107	Томилолт, зочны зардал	22,321,000.00	21,936,200.00
210702	Дотоод албан томилолт	22,321,000.00	21,936,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	6,576,195.00	15,593,334.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,834,525.00	13,029,350.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,805,000.00	1,536,610.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	420,000.00	397,700.00
210807	Газрын төлбөр	232,100.00	224,000.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	284,570.00	405,674.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	286,490,756.06	350,985,070.12
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,372,803.00	4,337,500.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,128,946.70	36,583,620.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	279,989,006.36	310,063,950.12
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	9,557,701.00	12,503,863.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	6,612,000.00	9,566,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,196,000.00	9,566,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	2,945,701.00	2,937,863.00
213301	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	00.00	2,937,765.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,945,701.00	98.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-76,033,616.76	-176,568,044.49
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	6,906,374.30	3,003,405.78
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	4,819,874.30	3,003,405.78
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-6,906,374.30	-3,003,405.78
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-82,939,991.06	-179,571,450.27

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

СТ-2А

МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	2,638,304,150.00	2,855,281,366.35
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	18,868,000.00	32,963,592.35
120	Нийтлэг татварын бус орлого	18,868,000.00	32,963,592.35
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	18,868,000.00	32,963,592.35
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	18,868,000.00	7,937,765.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	25,025,827.35
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,619,436,150.00	2,822,317,774.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	2,553,224,900.00	2,670,645,400.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	2,553,224,900.00	2,670,645,400.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	66,211,250.00	151,672,374.00

131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3,500,000.00	13,033,700.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	00.00	68,183,274.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	62,711,250.00	70,455,400.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	2,607,197,730.00	2,707,698,139.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,607,197,730.00	2,707,698,139.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,597,392,029.00	2,677,808,776.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,170,001,384.00	2,146,391,200.00
210101	Үндсэн цалин	1,179,867,884.00	1,191,271,885.18
210102	Нэмэгдэл	990,133,500.00	882,849,420.66
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	00.00	19,235,530.79
210104	Урамшуулал	00.00	53,034,363.37
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	47,675,116.00	47,483,300.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	00.00	169,119.32
210202	Тэтгэмжийн даатгал	00.00	19,896.39
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	00.00	15,917.11
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	00.00	2,670.77
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	47,675,116.00	47,275,696.41
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	123,396,200.00	144,437,300.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	12,347,100.00	9,770,800.00
210302	Түлш, халаалт	100,524,200.00	127,320,800.00
210303	Цэвэр, бохир ус	10,524,900.00	7,345,700.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	153,639,749.00	181,350,100.00
210401	Бичиг хэрэг	10,831,009.00	22,318,455.00
210402	Тээвэр, шатахуун	122,209,200.00	143,385,429.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	8,063,500.00	8,868,116.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	635,700.00	375,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	11,797,280.00	6,403,100.00
2105	Нормативт зардал	13,725,000.00	7,808,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	300,000.00	289,500.00
210502	Хоол, хүнс	13,425,000.00	6,088,500.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	00.00	1,430,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	56,357,930.00	54,826,756.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,076,200.00	17,378,324.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	2,980,500.00	3,813,300.00
210604	Урсгал засвар	52,301,230.00	33,635,132.00
2107	Томилолт, зочны зардал	22,321,000.00	22,923,900.00
210702	Дотоод албан томилолт	22,321,000.00	22,923,900.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	6,290,800.00	22,044,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,833,700.00	19,673,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,805,000.00	1,741,700.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	420,000.00	405,300.00
210807	Газрын төлбөр	232,100.00	224,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,984,850.00	50,544,220.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,485,000.00	7,396,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,499,850.00	43,148,220.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	9,805,701.00	29,889,363.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	6,860,000.00	26,951,500.00

213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	1,500,000.00	12,454,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,360,000.00	14,497,500.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	2,945,701.00	2,937,863.00
213301	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	00.00	2,937,765.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,945,701.00	98.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	31,106,420.00	147,583,227.35
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	31,106,420.00	59,036,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	31,106,420.00	59,036,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	31,106,420.00	59,036,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	31,106,420.00	59,036,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-31,106,420.00	-59,036,000.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	00.00	88,547,227.35
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	00.00	17,791,827.35

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

СТ-4А

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2013 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,110,542,957.28	599,467,470.61	1,029,058,643.18	2,739,069,071.07
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,110,542,957.28	599,467,470.61	1,029,058,643.18	2,739,069,071.07
C07	Тайлант үеийн үр дүн	45,796,000.00	00.00	-82,939,991.06	-37,143,991.06
C08	2014 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,156,338,957.28	599,467,470.61	946,118,652.12	2,701,925,080.01
D01	2015 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,156,338,957.28	599,467,470.61	946,118,652.12	2,701,925,080.01
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	608,263.48	608,263.48
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,156,338,957.28	599,467,470.61	946,726,915.60	2,702,533,343.49
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	00.00	-608,263.48	00.00	-608,263.48
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	-179,571,450.27	-179,571,450.27

D09	2015 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,156,338,957.28	598,859,207.13	767,155,465.33	2,522,353,629.74
-----	---------------------------------------	------------------	----------------	----------------	------------------

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

ТГ

ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

/ төгрөгөөр /

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,675,645,400.00	2,675,645,400.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,675,645,400.00	2,675,645,400.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,655,927,900.00	2,655,927,900.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,217,146,600.00	2,217,146,600.00
210101	Үндсэн цалин	1,306,870,400.00	1,262,027,285.18
210102	Нэмэгдэл	889,276,200.00	882,849,420.66
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	18,000,000.00	19,235,530.79
210104	Урамшуулал	3,000,000.00	53,034,363.37
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	47,483,300.00	47,483,300.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	47,483,300.00	47,275,696.41
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	144,437,300.00	144,437,300.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	9,770,800.00	9,770,800.00
210302	Түлш, халаалт	127,320,800.00	127,320,800.00
210303	Цэвэр, бохир ус	7,345,700.00	7,345,700.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	159,827,400.00	159,827,400.00
210401	Бичиг хэрэг	23,269,500.00	22,318,455.00
210402	Тээвэр, шатахуун	122,087,800.00	122,022,729.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	8,640,500.00	8,708,116.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	636,900.00	375,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,192,700.00	6,403,100.00
2105	Нормативт зардал	4,518,000.00	4,518,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	289,500.00	289,500.00
210502	Хоол, хүнс	2,798,500.00	2,798,500.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,430,000.00	1,430,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	38,639,100.00	38,639,100.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	4,300,000.00	4,300,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	3,813,300.00	3,813,300.00
210604	Урсгал засвар	30,525,800.00	30,525,800.00
2107	Томилолт, зочны зардал	19,448,900.00	19,448,900.00
210702	Дотоод албан томилолт	19,448,900.00	19,448,900.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	22,044,000.00	22,044,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	19,673,000.00	19,673,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,741,700.00	1,741,700.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	405,300.00	405,300.00
210807	Газрын төлбөр	224,000.00	224,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2383300.00	2383300.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,383,300.00	2,383,300.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	19717500.00	19717500.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	19,717,500.00	19,717,500.00

213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	12,454,000.00	12,454,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	7,263,500.00	7,263,500.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,675,645,400.00	2,675,645,400.00
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	2,670,645,400.00	2,667,707,635.00
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	2,670,645,400.00	2,667,707,635.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	5,000,000.00	7,937,765.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,000,000.00	4,502,450.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	1,020.00	58,301.00
620001	Удирдах ажилтан	555.00	7,878.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	455.00	4,545.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	10.00	45,878.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

НТ-2

НЭМЭЛТ САНХҮҮЖИЛТИЙН ТАЙЛАН

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		151,672,276.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		151,672,276.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		151,672,276.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		21,522,700.00
210402	Тээвэр, шатахуун		21,362,700.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр		160,000.00
2105	Нормативт зардал		3,290,000.00
210502	Хоол, хүнс		3,290,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		74,833,656.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл		71,724,324.00
210604	Урсгал засвар		3,109,332.00
2107	Томилолт, зочны зардал		3,475,000.00
210702	Дотоод албан томилолт		3,475,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		390,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		390,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0.00	48160920.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		7,396,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		40,764,920.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	0.00	151672374.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		151,672,374.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		13,033,700.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		68,183,274.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		70,455,400.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Булган аймгийн Цагдаагийн газар нь “Цагдаа, дотоодын цэргийн байгууллагын мэдээлэл, харилцаа холбоо, цахим технологи ашиглалтыг нэмэгдүүлж, үйл ажиллагааны мэргэшсэн байдлыг хангана” гэсэн зорилгын доор “Алба хаагчдын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалж, менежментийн шинэлэг арга, хэлбэрийг нэвтрүүлэн, чадварлаг нөөцийг бүрдүүлнэ” гэсэн зорилтыг дэвшүүлэн үйл ажиллагаа явуулж байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Монгол улсын үндсэн хууль, Цагдаа дотоодын цэргийн тухай хууль, Зөрчлийн тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Татварын тухай хууль, Нийгмийн даатгалын тухай хууль холбогдох тогтоол шийдвэр, журмыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажиллаж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулж, хэрэгжилт нь үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудит, аудиторын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ. Булган аймгийн Цагдаагийн газар нь дотоод аудит, аудиторгүй дотоод хяналт шалгалтын ажилтантай тус хяналт нь улирлаар үйл ажиллагааны хяналт шалгалтыг хийж байна.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Булган аймгийн Цагдаагийн газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Булган аймгийн Цагдаагийн газрын 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 4.1 сая төгрөгөөр буюу 0.3 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	/мянган төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	0	17,791,827.35	(17,791,827.35)
Авлага	0	351,436.04	(351,436.04)
Бараа материал	244,342,211.29	280,798,022.65	(36,455,811.36)
Үндсэн хөрөнгө	2,457,582,868.72	2,223,731,343.70	233,851,525.02

Нийт хөрөнгө	2,701,925,080.01	2,522,672,629.74	179,252,450.27
Өр төлбөр	0	319,000.00	(319,000.00)
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	1,156,338,957.28	1,156,338,957.28	0
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	2,701,925,080.01	2,522,672,629.74	179,252,450.27

Дээрх хүснэгтээс харахад, 2022 он өмнөх оны үзүүлэлтээс нөлөө бүхий өөрчлөлт гарсан үндсэн хөрөнгийн дансны талаар товч тайлбарлан бичнэ.

Үндсэн хөрөнгийг 233.8 сая төгрөгийн барилга байгууламж, тээврийн хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил акталж устгасан зэрэг нийт хөрөнгийн хэмжээ өмнөх оноос буурсан шалтгаанаар өөрчлөлт гарсан байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийн нийт зарлагыг 2,622.9 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналыг 2,622.9 сая төгрөгөөр өгсөн боловч тус саналаас зардлыг 53 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж, 2,675.6 сая төгрөгөөр баталсан байна. Энэ нь төсвийн төслийг бодитой, үндэслэлтэй төлөвлөсөн боловч тогтмол зардал дээр нэмж баталсан нь 2021 онд “Булган Мээж” ХХК нь түлш халаалтын төлбөр нэмсэн шалтгаанаар 53 сая төгрөгийг нэмж баталсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны батлагдсан төсвийг 53 сая төгрөгөөр нэмж тодотгосон байна. Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 4 хөтөлбөрийн 43 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 2,847.3 сая төгрөгийг улсын төсвөөс, 7.9 сая төгрөгийг үйл ажиллагааны орлогоос бүрдүүлэхээр байна.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 2,847.3 сая төгрөгийн санхүүжилт олгож, үйл ажиллагааны орлого 98 төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 2,760.7 сая төгрөг буюу 99.8 хувьтай байгаа нь үндсэн үйл ажиллагааны зардлын төсвийг 17.7 сая, 98 төгрөгөөр дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

				/мянган төгрөгөөр/	
д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	Үндсэн үйл ажиллагаа /70704/	2,538,140,100	2,538,140,100	0	100
2	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж /80802/	19,717,500	19,717,500	0	100
3	Байцаан шийтгэх ажиллагаа /82315/	10,000,000	10,000,000	0	100
4	Шүүгч болон гэрч, хохирогчийн /70711/	107,787,800	107,787,800	0	100

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Булган аймгийн Цагдаагийн газар нь 2022 оны санхүүгийн тайлангаар нэмэлт санхүүжилтийн дансаар 151.6 сая төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж үүнээс ИТХ-аас гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зардал 28.5 сая, Засаг даргын нөөцөөс олон нийтийн үйл ажиллагаа болон аюулгүй байдлыг хангахаар 9.7 сая, ОНХС-наас 53.6 сая төгрөгийн автобус, Цагдаагийн Ерөнхий газраас нөхөн сонгуультай холбоотой 1.2 сая, галт зэвсэг эзэмших эрхийн гэрчилгээ олгох сургалтын 43.1 сая, гамшигтай болбоотой зардал 7.7 сая, аймгийн Засаг даргаас 7.9 сая төгрөгийг нэмэлт санхүүжилтээс орлого бүрдсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Тус онд Булган аймгийн Цагдаагийн газарт төсөл хөтөлбөр хэрэгжээгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Булган аймгийн Цагдаагийн газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулахтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газрын Аудитор Б.Энхтөр гүйцэтгэж, хяналтыг Аудитын менежер Ж.Энхцоодол, Дарга, Тэргүүлэх аудитор Б.Эрдэнэ нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Булган аймгийн Цагдаагийн газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 32/01-316 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 1 хувиар сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны бусад 27.07 сая төгрөгөөс 70 хувиар буюу 18.9 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор тус байгууллага эрчим хүч, цэвэр бохир усны хэрэглээг хэмнэх боломжгүй байгаа нь 2021 оны 11 дүгээр сард Булган мээж ХХК нь тарифын дүнгээ нэмэгдүүлсэн түл 12 сард нэмэлт тодотгуулах хүсэлт өгсөн. 2021 онд 100.5 сая төгрөгийн түлш халаалтын зардал гаргасан бол 2022 онд 127.3 сая төгрөгийг зарцуулж 27 сая төгрөгийг өмнөх оноос илүү зарцуулсан бол эрчим хүчний хэрэглээг 2.5 сая, цэвэр бохир усны хэрэглээг 3.2 сая төгрөгөөр хэмнэсэн байна.

Тухайн байгууллагын хувьд Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.5.3 болон 8 дугаар зүйлийн 8.1 дахь зүйлүүдэд зааснаар тээврийн хэрэгсэл, дүрэмт хувцасны талаарх хязгаарлалтад хамаарахгүй байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

2022 оны Шилэн дансны мэдээллийн Шилэн дансны тухай хуулийн дагуу бүрэн мэдээлж ажиллажээ.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7 дах “Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно” гэсэн заалтыг мөрдөж ажилласан байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай, бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд шалгасан зүйлийг холбогдох шалгуурт нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар Орхон аймгийн Далай Ван хувийн аудитын байгууллагаар санхүүгийн тайлангаа баталгаажууж 3 зөвлөмжийн биелэлтийг 2022 оны 07 сарын 15 өдрийн 1/531 тоот албан бичгээр биелэлтийг хангаж ажиллажээ.

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Булган аймгийн Цагдаагийн газарт санхүүгийн тайланд завсрын аудит хийгээгүй байна.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажиллажээ.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	0	0	0	0	0
Албан шаардлага	0	0	0	0	0
Зөвлөмж	3	884,200	3	884,200	100
Нийт дүн	3	884,200	3	884,200	100

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Томилолтын зардлаас зарцуулахдаа анхан шатны баримтын бүрдэл хангаагүй гүйлгээг санхүүгийн тайланд тусгахгүй байх, анхан шатны баримтын бүрдлийг хангаж ажиллах, зардлыг бүлэг хооронд

зөвшөөрөлгүй шилжүүлэхгүй байх, шатахууны замын хуудас болон холбогдох баримтыг хавсаргаж тооцооллыг хийж ажиллах.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитын явцад алдаа¹ алдааг илрээгүй.

Аудитаар 10,722.6 мянган төгрөгийн 5 зөрчил² илэрч албан шаардлага болон зөвлөмж өглөө.

5.1 Төлбөрийн акт

5.2 Албан шаардлага

Томилолтын зардлаас 6,126.8 мянган төгрөгийн томилолтын хуудас хаалгаагүй, анхан шатны баримтын бүрдэлгүйгээр зарцуулсан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.6 дахь "Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна", 13.7 дахь "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно" гэсэн заалтыг мөрдөж ажиллаагүй.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Анхан шатны баримтын бүрдэлтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй 3,336,005 төгрөгийн ажил гүйлгээ хийж санхүүгийн тайланд тусгасан.

Өгсөн зөвлөмж:

Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7 дахь "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно." гэсэн заалтыг мөрдөж ажиллах.

2. Бүлэг хооронд зөвшөөрөлгүй шилжүүлсэнтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Бусдаар гүйцэтгүүлэх зардлаас 589.4 мянган төгрөгийг түлш халаалтын зардал руу бүлэг хооронд зөвшөөрөлгүй шилжүүлэн зарцуулсан.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах;" гэсэн заалтыг мөрдөж ажиллах.

3. Өглөгтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тайлант онд үүссэн байгууллагат төлөх 319.0 мянган төгрөгийн өглөгийг барагдуулж ажиллаагүй.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 дахь "Төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх" гэсэн заалтыг мөрдөж ажиллах.

4. Авлагатай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тайлант онд байгууллага болон хувь хүнээс авах 351.4 мянган төгрөгийн авлагыг барагдуулж ажиллаагүй.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 дахь "Төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх" гэсэн заалтыг мөрдөж ажиллах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 05 дугаар сарын 25 - ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Цагдаагийн газар	5	10,723			1	6,126.8	4	4,595.8				
Дүн	5	10,723			1	6,126.8	4	4,595.8				